AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS RĖMIMO PROGRAMOS ĮSTATYMO NR. VIII-2025 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ANGLIAVANDENILIŲ IŠTEKLIŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. I-2944 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-3158 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ VALSTYBINIUS GAMTOS IŠTEKLIUS ĮSTATYMO NR. I-1163 6, 7, 8, 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimo Nr. KT187-N15/2020 nuostatų įgyvendinimo

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo (toliau – AARPĮ) Nr. VIII-2025 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo (toliau – AIMĮ) Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 (toliau – MATĮ Nr. VIII-1183) 12 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo (toliau – MVGIĮ) Nr. I-1163 6, 7, 8, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektai parengti įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimą Nr. KT187-N15/2020 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų, kuriais reguliuojamas tam tikrų programų, fondų arba institucijų finansavimas, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, kuriame konstatuojama, kad:

– AARPĮ 3 straipsnio 8 punktas (2018 m. rugsėjo 11 d. redakcija; TAR, 2018-09-19, Nr. 14700) prieštarauja Konstitucijos 67 straipsnio 14 punkto nuostatai, kad Lietuvos Respublikos Seimas tvirtina valstybės biudžetą; 94 straipsnio 4 punkto nuostatai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė rengia valstybės biudžeto projektą; 129 straipsniui; 130 straipsnio nuostatai, kad valstybės biudžeto projektą sudaro Vyriausybė; 131 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad valstybės biudžeto projektą svarsto Seimas ir tvirtina įstatymu; 2 dalies nuostatai, kad negalima mažinti įstatymų numatytų išlaidų, kol tie įstatymai nepakeisti,

– AARPĮ 4 straipsnio 2 dalis prieštarauja Konstitucijos 129 straipsniui, 131 straipsnio 2 dalies nuostatai, kad negalima mažinti įstatymų numatytų išlaidų, kol tie įstatymai nepakeisti,

– MATĮ Nr. VIII-1183 (2020 m. birželio 25 d. redakcija; TAR, 2020-07-07, Nr. 15136) 12 straipsnio 1 dalies 1 punktas prieštarauja Konstitucijos 67 straipsnio 14 punkto nuostatai, kad Seimas tvirtina valstybės biudžetą; 94 straipsnio 4 punkto nuostatai, kad Vyriausybė rengia valstybės biudžeto projektą; 129 straipsniui; 130 straipsnio nuostatai, kad valstybės biudžeto projektą sudaro Vyriausybė; 131 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad valstybės biudžeto projektą svarsto Seimas ir tvirtina įstatymu; 2 dalies nuostatai, kad negalima mažinti įstatymų numatytų išlaidų, kol tie įstatymai nepakeisti.

Atsižvelgiant į tai, kad AARPĮ ir MATĮ Nr. VIII-1183 nuostatos, pripažintos prieštaraujančiomis Konstitucijai, tiesiogiai susijusios su AIMĮ ir MVGIĮ nuostatomis, atitinkamai keičiama AIMĮ 12 straipsnio 2 dalis ir MVGIĮ 11 straipsnio 3 ir 4 dalys.

AARPĮ Nr. VIII-2025 pakeitimo įstatymo, MATĮ Nr. VIII-1183 12 straipsnio pakeitimo įstatymo, AIMĮ Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo ir MVGIĮ Nr. I-1163 6, 7, 8, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų tikslas – užtikrinti, kad AARPĮ 3 straipsnio 8 punkto ir 4 straipsnio 2 dalies nuostatos, MATĮ 12 straipsnio 1 dalies nuostatos atitiktų Konstitucijos nuostatas.

Šiais įstatymų projektais numatoma pakeisti nuostatas, kuriose tiksliai apibrėžta, kiek procentų mokesčių už aplinkos teršimą skiriama konkrečioms specialiųjų programų priemonėms, atsisakyti nuostatų, kuriose nurodoma, kad programų lėšos, nepanaudotos einamaisiais biudžetiniais metais, naudojamos kitiems metams numatytoms priemonėms finansuoti.

Taip pat AARPĮ atsisakoma skirti lėšų darbo užmokesčiui, numatoma, kad Aplinkos apsaugos rėmimo programos (toliau – AARP) lėšų naudojimo, subsidijų ir dotacijų teikimo tvarką nustato aplinkos ministras, nurodoma, kad AARP lėšos naudojamos oro ir vandens taršos mažinimo ir prevencijos investiciniams projektams, AARP lėšų administravimui finansuoti. Šios dvi priemonės yra tos pačios, kurios iki šiol buvo finansuojamos iš Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos (toliau – LAAIFP). Pakeitus MATĮ 12 straipsnio 1 dalies 1 punktą, nuostatos, kad LAAIFP lėšos naudojamos LAAIFP „lėšoms administruoti ir šioje programoje numatytiems aplinkos apsaugos investicijų projektams finansuoti“ išbraukiamos. Pagal šį punktą būdavo finansuojamos būtent oro ir vandens taršos mažinimo ir prevencijos investiciniai projektai, taip pat administruojamos LAAIFP lėšos. Administravimo lėšos bus naudojamos informacinių technologijų sistemų, reikalingų AARP administruoti, atnaujinimui ir palaikymui, licencijoms, sertifikatams. 2022 m. tokioms išlaidoms skirta 62 000 Eur, 2023 m. planuojamas panašus lėšų poreikis.

Taip pat AARPĮ papildomas 3 straipsnio 13 punktu, kuriame nurodoma, kad AARP lėšas sudaro lėšos, gautos kaip mokestis už aplinkos teršimą iš stacionariųjų ir mobiliųjų taršos šaltinių. Pažymime, kad tai būtent ta mokesčių dalis, kuri pirmiau išimtinai sudarė LAAIFP ir buvo minima tik MATĮ 12 straipsnio 1 dalyje. Šiuo būdu išlaikoma tiesioginė loginė sąsaja tarp teršėjų mokesčių, mokamų už aplinkos teršimą iš stacionariųjų ir mobiliųjų taršos šaltinių, ir galimybės šias lėšas panaudoti šių teršėjų veiklos metu sukeltai oro ir vandens taršai mažinti bei tokios taršos prevencijai, teikiant subsidijas įmonių investicijų projektams įgyvendinti.

Atsižvelgiant į tai, kad keičiama daugiau kaip pusė AARPĮ straipsnių, įstatymas dėstomas nauja redakcija.

Dėl MATĮ Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3158 (toliau – MATĮ Nr. XIII-3158)

MATĮ Nr. XIII-3158 pakeitimo tikslas yra suvienodinti MATĮ Nr. VIII-1183 6 straipsnio 1 dalies redakciją, kuri įsigalios 2023 m. sausio 1 d., ir MATĮ Nr. VIII-1183 6 straipsnio 1 dalies redakciją, kuri įsigalios 2028 m. sausio 1 d.

2021 m. gruodžio 23 d. Seimas priėmė MATĮ Nr. VIII-1183 2, 4, 5, 6, 7, 9 straipsnių ir 1, 2, 8 priedų pakeitimo įstatymą, kuriuo pakeista MATĮ VIII-1183 6 straipsnio 1 dalis. Siekdami suderinti teisės aktų nuostatas, teikiame 2020 m. birželio 25 d. Seimo priimto MATĮ Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3158 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo įstatymo projektu keičiamo 2 straipsnio 3 dalyje pateikta MATĮ VIII-1183 6 straipsnio 1 dalies redakcija, įsigaliosianti 2028 m. sausio 1 d., neatitinka Seimo 2021 m. gruodžio 23 d. pakeistos 6 straipsnio 1 dalies redakcijos. Atsižvelgdami į tai, teikiame MATĮ Nr. XIII-3158 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo suvienodinamos 2023 m. sausio 1 d. ir 2028 m. sausio 1 d. įsigaliosiančios MATĮ Nr. VIII-1183 6 straipsnio 1 dalies redakcijos.

Pažymime, kad Seimo aplinkos apsaugos komiteto 2021 m. gruodžio 8 d. išvados „Dėl MATĮ Nr. VIII-1183 2, 4, 5, 6, 7, 9 straipsnių ir 1, 2, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1092“ 2 punkte pritarta pasiūlymui MATĮ Nr. XIII-3158 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą teikti Vyriausybei kartu su įstatymų projektais dėl Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimo Nr. KT187-N15/2020 įgyvendinimo.

Dėl MVGIĮ 6 straipsnio 2 dalyje numatyto didesnio mokesčio tarifo koeficiento, taikomo už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnį, negu išgautas, gamtos išteklių kiekį ir (ar) be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį, sumažinimo

MVGIĮ Nr. I-1163 6 straipsnio 2 dalis keičiama siekiant sumažinti didesnio mokesčio tarifo koeficientą, taikomą už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnį, negu išgautas, gamtos išteklių kiekį ir (ar) be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį. Šis mokesčio tarifas apskaičiuojamas MVGIĮ 1, 2 ir 3 prieduose nustatytus tarifus dauginant iš koeficiento 10. Siūloma šį koeficientą sumažinti iki 2.

Pakeitimas teikiamas įvertinus taikomą teismų praktiką, kuri rodo, kad jei asmuo kreipiasi į teismą dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD) skirto didesnio mokesčio tarifo sumažinimo, dažnu atveju teismo sprendimais AAD taikomas koeficientas 10 sumažinamas iki 1,5 ar 2 (žr. 1 lentelę).

Teismų pagrindinis motyvas, kuriuo vadovaujantis sumažinamas AAD sprendimu paskirtas didesnio mokesčio tarifo koeficientas, yra neproporcingumo, teisingumo ir protingumo kriterijai. Susidaro tokia situacija, kad asmenims, neteisėtai išgaunantiems (neturintiems nustatyta tvarka išduoto leidimo) naudingąsias iškasenas, skiriamos mažesnės ekonominės sankcijos, negu teisėtą veiklą vykdantiems (pavyzdžiui, dėl vienokių ar kitokių priežasčių klaidingai deklaravusiems išgautus išteklius) asmenims. Naudingųjų iškasenų gavybos atveju padidinto mokesčio tarifo koeficiento nuostata taikoma tik turintiems leidimus subjektams.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai neturi diskrecijos teisės taikyti mažesnį didesnio mokesčio tarifą nei 10, net tuo atveju, jei yra lengvinančių aplinkybių. Atsižvelgiant į tai, yra neefektyviai naudojami valstybės institucijų žmogiškieji ištekliai (AAD pareigūnų darbo laikas teikiant paaiškinimus teismams, juose dalyvaujant, pan. ir teismų – analizuojant skundžiamus AAD sprendimus). 2020 m. iš 85 AAD paskirtų sprendimų gamtos išteklių srityje 54, t. y. daugiau kaip pusė, buvo apskųsti teismui, kuris beveik visais atvejais priėmė sprendimą mažinti (keliais atvejais net panaikinti) AAD paskirtą didesnio mokesčio tarifą (žr. 1 lentelę).

Didesnio mokesčio tarifo tikslas turėtų būti paskatinti asmenį nenusižengti, tačiau šiuo atveju susidaro situacija, kai skiriamos neproporcingai didelės baudos.

Pakeitimas siūlomas taip pat įvertinus kitų institucijų taikomas sankcijas už panašaus pobūdžio nusižengimus. Pavyzdžiui, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčio administravimo įstatymo nuostatomis, tuo atveju, jei mokesčių mokėtojas neapskaičiavo nedeklaruojamo ar nedeklaravo deklaruojamo mokesčio arba neteisėtai pritaikė mažesnį mokesčio tarifą, skiria nuo 10 iki 50 proc. trūkstamos mokesčio sumos dydžio baudą[1].

1 lentelė. Informacija apie 2020 m. AAD Apskaitos ir mokesčių kontrolės departamento skirtus sprendimus ir sankcijas:

Išteklių rūšis	**Sprendimai gamtos išteklių srityje, vnt.**	**Bendrai sprendimais patvirtintų mokesčių taikant didesnį tarifą suma už gamtos išteklius, Eur**	**Apskųstų sprendimų skaičius, vnt.**	**Bendra apskųstų sprendimų suma, Eur**	**Yra teismo sprendimas, vnt.**	**Bendra teismo nutartimi patvirtinta suma už gamtos išteklius, Eur**
Iš viso:	**85**	**6 987 588**	**56**	**6 909 342**[2]	**40**	**933 112,8**
Kietosios naudingosios iškasenos	27[3]	2 290 939	14	2 264 097[4]	13	**425 413,2**
Požeminis vanduo	51[5]	4 573 694	35	4 522 290[6]	20	**503 070,6**
Medžioklė	7[7]	**122 955**	7	122 955	7	**4629**

Dėl MVGIĮ 6, 7 ir 8 straipsnių nuostatų pakeitimų, susijusių su administracinės naštos mažinimu ir mokesčių už valstybinius gamtos išteklius administravimo funkcijų, nustatytų Mokesčių administravimo įstatymo 16 straipsnyje, įtvirtinimu

[1] Lietuvos Respublikos mokesčio administravimo įstatymo 139 straipsnį.
[2] Atkreiptinas dėmesys, kad neskundžiama suma yra 78 246 Eur, tai sudaro 31 sprendimą.
[3] Iš viso 2020 m. buvo atlikta 39 patikrinimai.
[4] Atkreiptinas dėmesys, kad neskundžiama suma yra 26 842 Eur, tai sudaro 13 sprendimų.
[5] Iš viso 2020 m. buvo atlikta 100 patikrinimų.
[6] Atkreiptinas dėmesys, kad neskundžiama suma yra 51 404 Eur, tai sudaro 16 sprendimų.
[7] Iš viso 2020 m. buvo atlikta 16 patikrinimų.

Siekiant mažinti administracinę naštą verslui MVGIĮ 6, 7, 8, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūloma atsisakyti mokesčio už naudingąsias iškasenas, vandenį ir gruntą deklaracijų teikimo ir mokesčio mokėjimo kas ketvirtį, pereinant prie metinio mokesčio deklaravimo ir mokėjimo.

Įvertinus tai, kad mokestį už valstybinius gamtos išteklius, kaip nustato Mokesčių administravimo įstatymas, administruoja AAD, siūloma patikslinti MVGIĮ nuostatas – numatyti, kad šių mokesčių apskaičiavimo ir deklaravimo kontrolė būtų atliekama pagal ją vykdančios institucijos patvirtintą tvarkos aprašą. Taip pat šiuo MVGIĮ pakeitimu numatoma konsultavimo ir informacijos teikimo mokesčių skaičiavimo klausimais funkcijas skirti AAD, kaip yra mokesčio už aplinkos teršimą atveju. Toks principas, kai pačios priežiūrą vykdančios institucijos nustato patikrinimų tvarkas, įtvirtintas Viešojo administravimo įstatymo 33 straipsnio 2 dalyje ir jau senai taikomas visose kitose ūkinės veiklos priežiūros srityse. Poreikis pačiai Aplinkos ministerijai nustatyti patikrinimų tvarkas egzistavo tol, kol priežiūros funkcijas vykdė daug skirtingų institucijų, o 2021 m. pilnai konsolidavus aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijas vienoje institucijoje – AAD, toks poreikis išnyko. Ūkinės veiklos patikrinimų reglamentuojantys dokumentai (tvarkos) yra daugiau techninio (procedūrinio) pobūdžio dokumentai, kurie nesukuria papildomų pareigų (ribojimų) prižiūrimiems asmenims, o jų turinys priklauso nuo priežiūrą vykdančios institucijos vidaus veiklos organizavimo ir procesų valdymo. Pažymėtina, kad sprendimai teisėkūros procese pagal kompetenciją turi būti priimti žemiausiu instituciniu lygmeniu, nes taip supaprastėja sprendimų priėmimas ir atsiranda prielaidos greitai reaguoti į besikeičiančias išorės sąlygas (aplinkybes). Toks principas įtvirtintas ir Nacionalinėje aplinkos apsaugos strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XII-1626. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiga (teisė) institucijai pačiai nustatyti patikrinimų tvarkas nesumažina institucijos atsakomybės (pareigos) ir nepanaikina Aplinkos ministerijos pareigos skaidriai ir efektyviai vykdyti įgyvendinimo priežiūrą.

Šiuo įstatymo projektu siūloma nustatyti vienodą mokestinį laikotarpį visiems mokesčiams už valstybinius gamtos išteklius, kuris dabar yra skirtingas – Mokesčio už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą deklaracijos teikiamos pasibaigus kalendoriniams metams, o už naudingąsias iškasenas, vandenį ir gruntą – kas ketvirtį.

Dėl mokesčio už valstybinius gamtos išteklius paskirstymo

Projektu siūloma pakeisti mokesčio, įskaitomo į savivaldybių biudžetus, proporciją, padidinant ją nuo 20 proc. iki 50 proc. Dabartinis įplaukų paskirstymas neskatina savivaldybių savo teritorijose plėtoti išteklių gavybos, nes iš to gaunama nauda yra nedidelė, o gyventojų pasipriešinimas, nematant duodamos naudos, yra didelis. Karjerų asociacijos teigimu situacija galėtų pasikeisti teigiama linkme, nes dabar, net ir atlikus visas PAV procedūras bei derinimus su institucijomis, savivaldybės nepritaria karjerų atidarymui. Tikėtina, kad savivaldybėms gaunant daugiau lėšų už žemės gelmių išteklius ir šias lėšas panaudojant aplinkosauginiams visuomenės tikslams, sumažėtų bendruomenių pasipriešinimas kasybos verslui.

Sudarius galimybes pusę viso sumokamo mokesčio už išteklius gauti į savivaldybių, kuriose yra išgaunami ištekliai, biudžetus, padidėtų savivaldybių suinteresuotumas, kad jų teritorijoje būtų plėtojamas kasybos verslas. Verslui eksploatuojant daugiau karjerų, būtų kasama daugiau išteklių (nereikėtų jų eksportuoti iš kitų valstybių), steigiama daugiau darbo vietų ir gaunamos papildomos įplaukos tiek į savivaldybių, tiek ir į valstybės biudžetus dėl įmonių sumokamo didesnio pajamų, pelno ar pridėtinės vertės mokesčio.

Mokestis už valstybinius gamtos išteklius sudaro apie 20 mln. Eur per metus, dabar savivaldybėms atitenka apie 5 mln. Eur per metus. Padidinus šią proporciją iki 50 proc., savivaldybės gautų apie 12 mln. eurų per metus. Daugiausia gautų tos savivaldybės, kurių teritorijoje išgaunamos naudingosios iškasenos, tokios kaip dolomitas, durpės, žvyras ar smėlis, už kuriuos sumokama didžioji dalis visų mokesčių.

Atkreiptinas dėmesys, kad pakeitus mokesčio už valstybinius gamtos išteklius paskirstymą, savivaldybės turėtų daugiau įplaukų į Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją programą (toliau – SAARSP), turėtų galimybių daugiau lėšų skirti aplinkos apsaugai, galėtų savarankiškai (ar konsultuojantis su Aplinkos ministerijos specialistais, ekspertais) nuspręsti dėl aplinkosauginių

prioritetų savo teritorijoje, taip sumažėtų poreikis skirti lėšų aplinkosauginėms priemonėms iš valstybės biudžeto.

Savivaldybėms gaunant daugiau įplaukų į savivaldybių biudžetus, būtų prisidedama prie XVIII-osios Vyriausybės programos nuostatų, susijusių su regionų plėtra, įgyvendinimo, būtų skiriama daugiau dėmesio investicijų pritraukimui į regionus, darbo vietų kūrimui, būtų siekiama kad mažėtų ekonominė ir socialinė atskirtis, savivaldybės būtų finansiškai savarankiškesnės ir laisvesnės skirstydamos lėšas savo regionui stiprinti, kiekviena savivaldybė būtų motyvuota siekti savo regiono patrauklumo investuotojams ir gyventojams, regionuose daugėtų darbo vietų.

Dėl mokesčio už angliavandenilių išteklius paskirstymo

AIMĮ Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo projektu taip pat siekiama perskirstyti mokesčio už angliavandenilių išteklius lėšų įskaitymo į biudžetus proporcijas, pakeičiant esamą teisinį reglamentavimą, kad 100 proc. mokesčio už angliavandenilių išteklius būtų įskaitoma į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami angliavandenilių ištekliai, biudžetą.

Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos duomenimis, Lietuvoje 1990–2020 m. iš viso išgauta apie 5,43 mln. m^3 angliavandenilių išteklių. Jų gavyba nuo 1990 m. iki 2001 m. beveik kasmet augo, o vėliau pradėjo mažėti dėl gamtinių ir eksploatacinių priežasčių. Pavyzdžiui, 2019 m. šalyje išgauta 48,26 tūkst. m^3 angliavandenilių išteklių – 13,5 proc. mažiau nei 2018 m., o 2020 m. jau tik 38,11 tūkst. m^3, t. y. 21 proc. mažiau nei 2019 m. Per pastaruosius 6 m. angliavandenilių išteklių gavyba sumažėjo 72,5 proc. 2020 m. angliavandenilių išteklių buvo išgauta mažiausiai per pastaruosius 20 m. Angliavandenilių ištekliai Lietuvoje yra išgaunami tik sausumoje, keturiose savivaldybėse: Klaipėdos r., Šilutės r., Kretingos r. ir Palangos m.

2018 m. už angliavandenilių išteklių naudojimą buvo gauta 3 409 164 Eur įplaukų į valstybės biudžetą. Savivaldybėms atitinkamai buvo paskirstyta 340 914 Eur (Klaipėdos r. – 112 725 Eur; Šilutės r. – 49 494 Eur; Kretingos r. – 138 453 Eur, Palangos m. – 40 242 Eur). 2019 m. už angliavandenilių išteklių naudojimą į keturių savivaldybių biudžetus buvo paskirstyta 277 003 Eur. 2020 m. už angliavandenilių išteklių naudojimą gauta 1 399 697 Eur mokesčių. Pagal esamą reglamentavimą keturioms savivaldybėms buvo skirta 139 969 Eur (Klaipėdos r. – 34 530 Eur; Šilutės r. – 12 395 Eur; Kretingos r. – 71 158 Eur, Palangos m. – 21 886 Eur). Iš pateiktų duomenų matyti, kad vien per pastaruosius 3 metus įplaukos į savivaldybių biudžetus sumažėjo daugiau kaip 2,4 karto, o Šilutės r. savivaldybėje – net 4 kartus.

Vienas AIMĮ pakeitimo projekto tikslų yra siekti atstatyti šiuo metu savivaldybių gaunamas įplaukas už angliavandenilių išteklių naudojimą į buvusį lygį, kadangi stipriai mažėjant angliavandenilių išteklių gavybos kiekiams savivaldybių gaunama mokesčio dalis taip pat drastiškai mažėja, o tai gali įtakoti savivaldybių viešojo intereso paslaugų infrastruktūros įrengimo ir modernizacijos mastus.

Atkreiptinas dėmesys, kad pajamos už angliavandenilių išteklius mažės ir ateityje, nes tai baigtinis išteklius, kuris už kelerių metų visiškai išnyks, todėl praradimas valstybės biudžetui yra neženklus ir kasmet mažėjantis.

Pakeitus MAIĮ 12 straipsnį taip pat būtų prisidedama prie regionų plėtros, kaip ir perskirsčius mokesčius už valstybinius gamtos išteklius keičiant MVGIĮ 11 straipsnį, t. y. savivaldybėms gaunant daugiau įplaukų į savivaldybių biudžetus, būtų prisidedama prie Vyriausybės programos nuostatų, susijusių su regiono plėtra, įgyvendinimo. Taip pat, savivaldybėms gaunat daugiau įplaukų į SAARSP, jos turėtų galimybių daugiau lėšų skirti aplinkos apsaugai, galėtų savarankiškai nuspręsti dėl aplinkosauginių prioritetų savo teritorijoje, taip sumažėtų poreikis skirti lėšų aplinkosauginėms priemonėms iš valstybės biudžeto specialiųjų aplinkosauginių programų tose teritorijose.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatorius ir rengėjas – Aplinkos ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimo Nr. KT187-N15/2020 nuostatų įgyvendinimo

AARPĮ 3 straipsnio 8 punkte numatyta, kad AARP lėšas (įplaukas) sudaro 50 proc. medžioklės plotų naudotojų mokamo mokesčio už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą.

AAPRĮ 4 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad AARP lėšos, nepanaudotos einamaisiais biudžetiniais metais, yra naudojamos kitiems metams numatytoms priemonėms finansuoti.

AARPĮ 4 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 10 punktuose numatyta, kad AARP lėšos naudojamos darbo užmokesčiui.

AAPRĮ 4 straipsnio 1 dalies 1–11 punktuose detalizuojama, kokios konkrečiai įplaukos, numatytos AARPĮ 3 straipsnyje, neturėtų būti naudojamos konkrečioms priemonėms finansuoti, taip pat 1 punkte nustatyta, kad šio punkto priemonėms turėtų būti naudojama ne mažiau kaip 30 proc. AARP metinių įplaukų.

AARPĮ 4 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 10 punktuose numatyta, kad AARP lėšos naudojamos darbo užmokesčiui.

MATĮ Nr. VIII-1183 12 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta, kad 30 proc. mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionariųjų ir mobiliųjų taršos šaltinių naudojama pagal tikslinę paskirtį Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos (toliau – LAAIFP) lėšoms administruoti ir šioje programoje numatytiems aplinkos apsaugos investicijų projektams finansuoti aplinkos ministro nustatyta tvarka. MATĮ Nr. VIII-1183 12 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad lėšos, gautos iš mokesčio už aplinkos teršimą gaminių ir (ar) pakuočių atliekomis ir mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis, naudojamos Atliekų tvarkymo įstatyme numatytiems Atliekų tvarkymo programos tikslams įgyvendinti. MATĮ Nr. VIII-1183 12 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad lėšos, gautos iš mokesčio už aplinkos teršimą, kai jis taikomas už nuslėptą taršą, naudojamos AARPĮ nustatytiems tikslams įgyvendinti.

MVGIĮ 11 straipsnyje numatyta, kad 50 proc. mokesčio už medžiojamųjų gyvūnų išteklius teisės aktų nustatyta tvarka naudojama AARP finansuoti, taip pat 90 proc. didesnio tarifo mokesčio už valstybinius gamtos išteklius teisės aktų nustatyta tvarka naudojamas AARP finansuoti.

AIMĮ 12 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad 90 proc. 10 straipsnio 1 dalyje nustatytos baudos (už nuslėptą ar nedeklaruotą angliavandenilių išteklių kiekį sumokamo mokesčio ir dešimteriopos mokesčio dydžio baudos) teisės aktų nustatyta tvarka naudojama AARP finansuoti.

Dėl MATĮ Nr. XIII-3158

MATĮ Nr. VIII-1183 6 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad nuo mokesčio už aplinkos teršimą atleidžiama, jei teršalo kiekis, įgyvendinus taršos mažinimo priemones, sumažinamas 5 proc. nuo didžiausios leidžiamos taršos normatyvo. Jeigu aplinkos apsaugos priemonė nustatytu laiku neįgyvendinama arba negaunamas planuotas efektas, mokestis už aplinkos teršimą iš stacionariųjų taršos šaltinių už visą laikotarpį sumokamas arba išieškomas šio įstatymo ir Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

Dėl MVGIĮ 6 straipsnio 2 dalyje numatyto didesnio mokesčio tarifo koeficiento, taikomo už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnį, negu išgautas, gamtos išteklių kiekį ir (ar) be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį, sumažinimo

Šiuo metu didesnio mokesčio tarifas, taikomas už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnį, negu išgautas, gamtos išteklių kiekį ir (ar) be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį, apskaičiuojamas MVGIĮ 1, 2 ir 3 prieduose nustatytus tarifus dauginant iš koeficiento 10.

Dėl MVGIĮ 6, 7 ir 8 straipsnių nuostatų pakeitimų, susijusių su administracinės naštos mažinimu ir mokesčių už valstybinius gamtos išteklius administravimo funkcijų, nustatytų Mokesčių administravimo įstatymo 16 straipsnyje, įtvirtinimu

Pagal esamas MVGIĮ nuostatas mokestis už naudingąsias iškasenas, vandenį ir gruntą deklaruojamas ir mokamas kas ketvirtį.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius kontrolės funkciją – patikrinimus dėl šio mokesčio apskaičiavimo ir deklaravimo teisingumo – vykdo AAD pagal aplinkos ministro nustatytą tvarką.

Dėl mokesčio už valstybinius gamtos išteklius paskirstymo

MVGIĮ 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad mokestis už valstybinius gamtos išteklius, išskyrus mokestį už medžiojamųjų gyvūnų išteklius, įskaitomas: 80 proc. – į valstybės biudžetą, 20 proc. – į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami gamtos ištekliai, biudžetą, ir teisės aktų nustatyta tvarka naudojamas SAARSP finansuoti.

MVGIĮ 11 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnį, negu išgautas, gamtos išteklių kiekį ir (ar) be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį didesnio tarifo mokestis įskaitomas: 90 proc. – į valstybės biudžetą, ir teisės aktų nustatyta tvarka naudojamas AARP finansuoti, 10 proc. – į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami gamtos ištekliai, biudžetą, ir teisės aktų nustatyta tvarka naudojamas SAARSP finansuoti.

Dėl mokesčio už angliavandenilių išteklius paskirstymo

Šiuo metu angliavandenilių išteklių mokestis įskaitomas: 90 proc. – į valstybės biudžetą, 10 proc. – į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami angliavandenilių ištekliai, biudžetą, iš jų 50 proc. skiriama savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų rengimui ir jų sprendinių įgyvendinimui, viešojo intereso paslaugų infrastruktūros savivaldybės teritorijoje įgyvendinimui, viešųjų pastatų statybai ir modernizavimui, viešųjų ir rekreacinių erdvių įrengimui, ir 50 proc. – SAARSP finansuoti. Įstatyme nustatyta, kad už nuslėptą ar nedeklaruotą angliavandenilių išteklių kiekį sumokamas mokestis ir dešimteriopa mokesčio dydžio bauda yra įskaitoma: 90 proc. – į valstybės biudžetą, ir teisės aktų nustatyta tvarka naudojama AARP finansuoti, 10 proc. – į savivaldybės, kurios teritorijoje yra išgaunami angliavandenilių ištekliai, biudžetą, ir teisės aktų nustatyta tvarka naudojama SAARSP finansuoti.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimo Nr. KT187-N15/2020 nuostatų įgyvendinimo

MATĮ Nr. VIII-1183 12 straipsnio 1 dalyje išbraukiama nuostata, kad 30 proc. mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionariųjų ir mobiliųjų taršos šaltinių naudojama pagal tikslinę paskirtį LAAIFP lėšoms administruoti ir šioje programoje numatytiems aplinkos apsaugos investicijų projektams finansuoti aplinkos ministro nustatyta tvarka. Taip pat MATĮ Nr. VIII-1183 12 straipsnio 2 dalyje išbraukiama nuostata, kad lėšos, gautos iš mokesčio už aplinkos teršimą gaminių ir (ar) pakuočių atliekomis ir mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis, naudojamos Atliekų tvarkymo įstatyme numatytiems Atliekų tvarkymo programos tikslams įgyvendinti, MATĮ Nr. VIII-1183 12 straipsnio 3 dalyje išbraukiama nuostata, kad lėšos, gautos iš mokesčio už aplinkos teršimą, kai jis taikomas už nuslėptą taršą, naudojamos AARPĮ nustatytiems tikslams įgyvendinti.

AARPĮ 3 straipsnio 8 punkte išbraukiami procentai ir nebenurodoma, kiek konkrečiai medžioklės plotų naudotojų mokamo mokesčio už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą turėtų patekti į AARP.

Atsižvelgiant į tai, kad MATĮ Nr. VIII-1183 12 straipsnio 1 dalyje išbraukiama nuostata, kad dalis mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionariųjų ir mobiliųjų taršos šaltinių naudojama pagal tikslinę paskirtį LAAIFP lėšoms administruoti ir šioje programoje numatytiems aplinkos apsaugos investicijų projektams finansuoti aplinkos ministro nustatyta tvarka, ir į tai, kad AARP atsiras papildomos įplaukos, AARPĮ 3 straipsnis papildomas nauju 13 punktu, kuriame nurodoma, kad AARPĮ įplaukas sudaro ir lėšos, gautos kaip mokestis už aplinkos teršimą iš stacionariųjų ir mobiliųjų taršos šaltinių, ir AARPĮ 4 straipsnis papildomas 12 ir 13 punktais, kuriuose nurodoma, kad AARP lėšos naudojamos oro ir vandens taršos mažinimo ir prevencijos investiciniams projektams ir AARP lėšų administravimui finansuoti.

AAPRĮ 4 straipsnio 1 dalies 1–11 punktuose išbraukiamos nuostatos, detalizuojančios, kokios konkrečiai įplaukos, numatytos AARPĮ 3 straipsnyje, neturėtų būti naudojamos konkrečioms priemonėms finansuoti, taip pat 1 punkte išbraukiama nuostata, kad šio punkto priemonėms turėtų būti naudojama ne mažiau kaip 30 proc. AARP metinių įplaukų.

AARPĮ 4 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 10 punktuose išbraukiamos nuostatos, kuriose numatyta, kad AARP lėšos naudojamos darbo užmokesčiui.

AARPĮ 4 straipsnyje išbraukiamas 2 punktas, kuriame numatyta, kad AARP lėšos, nepanaudotos einamaisiais biudžetiniais metais, yra naudojamos kitiems metams numatytoms priemonėms finansuoti.

MVGIĮ 11 straipsnyje išbraukiama nuostata, kad 50 proc. mokesčio už medžiojamųjų gyvūnų išteklius teisės aktų nustatyta tvarka naudojama AARP finansuoti, taip pat – nuostata, kad 90 proc. didesnio tarifo mokesčio už valstybinius gamtos išteklius teisės aktų nustatyta tvarka naudojama AARP finansuoti.

AIMĮ 12 straipsnio 2 dalyje išbraukiama nuostata, kad 90 proc. 10 straipsnio 1 dalyje nustatytos baudos (už nuslėptą ar nedeklaruotą angliavandenilių išteklių kiekį sumokamo mokesčio ir dešimteriopos mokesčio dydžio baudos) teisės aktų nustatyta tvarka naudojama AARP finansuoti.

Priėmus šiuos įstatymų projektus bus užtikrinta, kad AARPĮ 3 straipsnio 8 punkto ir 4 straipsnio 2 dalies nuostatos ir MATĮ Nr. VIII-1183 12 straipsnio 1 dalies nuostatos atitiktų Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatas.

Dėl MATĮ Nr. XIII-3158

MATĮ Nr. XIII-3158 2 straipsnio pakeitimo projektu siūloma keisti nauja redakcija išdėstyto MATĮ 6 straipsnio 1 dalies redakciją suvienodinant ją su Seimo 2021 m. gruodžio 17 d. priimtu MATĮ Nr. VIII-1183 2, 4, 5, 6, 7, 9 straipsnių ir 1, 2, 8 priedų pakeitimo įstatymo, kuriuo pakeista 6 straipsnio 1 dalis, redakcija. Tokiu būdu bus atsižvelgta į Seimo teisės departamento išvadą dėl 2020 m. birželio 25 d. priimto MATĮ Nr. VIII-1183 pakeitimo Nr. XIII-3158, pakeičiant 2 straipsnio 3 dalyje išdėstyto 6 straipsnio 1 dalies redakciją, įsigaliosiančia 2028 m. sausio 1 d., kad ji atitiktų Seimo 2021 m. gruodžio 17 d. priimto MATĮ Nr. VIII-1183 2, 4, 5, 6, 7, 9 straipsnių ir 1, 2, 8 priedų pakeitimo įstatymo 6 straipsnio 1 dalies redakciją, įsigaliosiančią 2023 m. sausio 1 d.

Dėl MVGIĮ 6 straipsnio 2 dalyje numatyto didesnio mokesčio tarifo koeficiento, taikomo už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnį, negu išgautas, gamtos išteklių kiekį ir (ar) be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį, sumažinimo

Siūloma MVGIĮ 6 straipsnio 2 dalyje nustatytą didesnio mokesčio tarifo, taikomo už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnį, negu išgautas, gamtos išteklių kiekį ir (ar) be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį, koeficientą 10 sumažinti ir 1, 2 ir 3 prieduose nustatytus tarifus dauginti iš koeficiento 2.

Dėl MVGIĮ 6, 7 ir 8 straipsnių nuostatų pakeitimų, susijusių su administracinės naštos mažinimu ir mokesčių už valstybinius gamtos išteklius administravimo funkcijų, nustatytų Mokesčių administravimo įstatymo 16 straipsnyje, įtvirtinimu

Nustačius, kad deklaracijos yra teikiamos ne kas ketvirtį, o kas metai, būtų sumažinta administracinė našta verslui. Administracinės naštos sumažėjimas yra įvertintas administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitoje, pagal atliktą skaičiavimą administracinė našta sumažėtų 3 471 Eur, t. y. vietoje buvusios 4 628 Eur ji sumažėtų iki 1 157 Eur per metus.

Įtvirtinus nuostatą, kuri suteiktų teisę AAD atlikti mokesčio už valstybinius gamtos išteklius patikrinimus bei rezultatų įforminimą pagal pačių pasitvirtintą tvarką, bus sudarytos sąlygos greičiau ir efektyviau vykdyti kontrolę. Taip pat įpareigos AAD teikti konsultacijas mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo klausimais, kas palengvins mokesčio mokėtojams laiku gauti tinkamą informaciją, kaip dabar yra mokesčio už aplinkos teršimą atveju.

Dėl mokesčio už valstybinius gamtos išteklius paskirstymo

Pakeitus mokesčio įskaitymo į biudžetus proporciją ir savivaldybių biudžetams ją padidinus nuo 20 proc. iki 50 proc., įplaukos padidėtų toms savivaldybėms, kuriose išgaunamos naudingosios iškasenos, tokios kaip dolomitas, durpės, smėlis ar žvyras. Paliekant didesnę mokesčio dalį savivaldybėms už jų teritorijoje eksploatuojamus išteklius, savivaldybės būtų labiau suinteresuotos plėtoti šią veiklą. Gautų lėšų panaudojimas aplinkos kokybei gerinti padidintų regiono patrauklumą bei sumažintų gyventojų priešiškumą išteklių gavybai, kuri dažnai siejama su vizualine tarša, infrastruktūros naudojimu, be naudos savivaldybei ir jos gyventojams.

Dėl mokesčio už angliavandenilių išteklius paskirstymo

Pakeitus teisinį reglamentavimą ir perskirsčius mokesčio už angliavandenilių išgavimą lėšas tikimasi padidinti įplaukas į savivaldybių biudžetus, taip iš dalies kompensuojant dėl angliavandenilių išteklių išgavimo apimčių sumažėjusias minėtų savivaldybių gaunamas pajamas. Ne mažiau svarbu ir tai, kad mokesčių perskirstymas savivaldybėms leistų daugiau lėšų skirti konkrečioms, labiausiai probleminėms, rajonams aktualiausioms sritims. Tai mažintų vietos bendruomenių priešiškumą angliavandenilių išteklius išgaunantiems verslo subjektams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymų projektuose neigiamų pasekmių korupcijai ir kriminogeninei situacijai neturėtų būti.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Pakeitus MVGIĮ 6, 7 ir 8 straipsnių nuostatas, panaikinus deklaravimą kas ketvirtį ir įvedus metinį deklaravimą ir mokesčio mokėjimą pasibaigus kalendoriniams metams, sumažės administracinė našta. Taip pat bus galima vykdyti vieną apskaitą, tiek teikiant informaciją Lietuvos geologijos tarnybai, tiek pildant mokesčio deklaracijas. Mokesčių konsultavimas bus vienoje institucijoje, kuri vykdys ir mokesčio apskaičiavimo kontrolę ir konsultuos mokesčio mokėtojus mokesčių klausimais.

Pakeitus MVGIĮ 12 straipsnio nuostatas, įskaitomo mokesčio proporcijos į savivaldybių biudžetus padidinimas prisidės prie palankesnės verslui aplinkos kūrimo ir savivaldybių didesnio suinteresuotumo plėtoti išteklių gavybos verslą. Naudingųjų išteklių gavyba dažniausiai yra vykdoma atokesniuose rajonuose, kur susiduriama su įdarbinimo problemomis, taip pat mažesnėmis šių savivaldybių biudžetų įplaukomis. Priimtas MVGIĮ pakeitimas turės teigiamą įtaką verslo sąlygoms, nes savivaldybės bus suinteresuotos pritraukti verslą į išteklių naudojimo sektorių. Verslo investicijos kartu prisidės prie infrastruktūros, kuria galės naudotis ir vietinės bendruomenės, kūrimo.

AIMĮ 12 straipsnio pakeitimų įgyvendinimas prisidės prie palankesnių verslui sąlygų kūrimo ir verslo plėtros Klaipėdos, Šilutės, Kretingos r. ir Palangos m. savivaldybės, nes savivaldybės bus suinteresuotos pritraukti investuotojus į angliavandenilių išteklių tyrimo ir naudojimo sektorių.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymų projektus naujų teisės aktų priimti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų, atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, naujos sąvokos nenustatomos.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektų nuostatos atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turės priimti

Aplinkos ministerija kartu su Valstybine mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ne vėliau kaip iki 2022 m. gruodžio 31 d. turės pakeisti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. gruodžio 27 d. įsakymą Nr. D1-614/VA-99 „Dėl Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius deklaracijos formų, jų pildymo ir pateikimo tvarkos patvirtinimo“.

Aplinkos ministerija turės pripažinti netekusiu galios aplinkos ministro 2021 m. birželio 7 d. įsakymą Nr. D1-347 „Dėl Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius mokestinio patikrinimo atlikimo, rezultatų įforminimo ir jų patvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

AAD iki 2022 m. gruodžio 31 d. turės patvirtinti Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius mokestinio patikrinimo atlikimo, rezultatų įforminimo ir jų patvirtinimo tvarkos aprašą ir Mokesčių mokėtojų konsultavimo mokesčio už valstybinius gamtos išteklius apskaičiavimo klausimais tvarkos aprašą.

13. Kiek valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Pakeitus MVGIĮ 6, 7 ir 8 straipsnių nuostatas, panaikinus deklaravimą kas ketvirtį, įvedus metinį deklaravimą ir mokesčio mokėjimą pasibaigus kalendoriniams metams, preliminariais skaičiavimais, kuriuos pateikė Valstybinė mokesčių inspekcija, pagal šiuo metu galiojančią sutartį su paslaugų teikėjais esamomis kainomis naujos versijos sukūrimas apdorojančioje sistemoje kainuotų apie 10 000 Eur.

Sumažinus mokesčio, mokamo už valstybinius gamtos išteklius, įskaitymo į valstybės biudžetą proporciją nuo 80 proc. iki 50 proc., valstybės biudžetas dėl to negaus apie 7 mln. Eur per metus. Dėl 100 proc. angliavandenilių išteklių mokesčio įskaitymo į savivaldybių biudžetus, valstybės biudžetas negaus apie 2,5 mln. Eur per metus. Tai galimai būtų kompensuojama per investicijas į išteklių gavybą ir įmonių mokamus pelno ir pridėtinės vertės mokesčius.

Atsižvelgiant į tai, kad AARPĮ 4 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 10 punktuose išbraukiamos nuostatos, kuriose numatyta, kad AARP lėšos naudojamos darbo užmokesčiui, lėšos aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių pareigūnų darbo užmokesčiui turės būti skiriamos iš valstybės biudžeto. 2022 m. darbo užmokesčiui iš AARP skirta 2 624 000 Eur. 2023 m. planuojamas ne mažesnis nei 2022 m. lėšų poreikis aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių pareigūnų darbo užmokesčiui mokėti.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis

Aplinkos apsaugos rėmimo programa, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programa, programos lėšos, mokestis už aplinkos teršimą, leidimas, registracija, didesnio mokesčio tarifo koeficientas.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.